

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
 iar pentru comitele școlare și partic. 150 lei.
 Redacția și Administrația la Biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Biblioteca școlară.

În timpul din urmă s'a îmbogățit și la noi în mod simțitor literatură pentru copii. Institutule de editură din București zilnic ne anunță apariția de cărți și reviste noi pentru tinerimea școlară. Faptul acesta trebuie să ne imbucure pe toți deopotrivă.

Literatura de copii are o mare importanță în viața noastră culturală fiindcă cu ajutorul ei ne vom putea crește o generație de oameni, cari să priceapă și înțeleagă mai bine folosul cel mare al cărților; o generație care să fie deprinsă a-și petrece mai bucuros timpul liber cu citirea acestor cărți, de cât să-și petreacă vremea cea scumpă cu distracții stupide și adeseori vătămătoare nu numai moralității, ci și sănătății.

Dacă ne vom pune cu toată seriozitatea pe muncă, atunci acest lucru de bună seamă îl vom putea duce la îndeplinire prin bibliotecile, cari s'au înființat acum de curând pe lângă mai toate școlăle noastre primare.

Și iată cum :

Elevilor, cari și azi și mâine vor primi cărți de citit din biblioteca școlii, li-se va desvolta gustul de citit și vor îndrăgi așa de mult cărțile, încât nu vor părăși

cartea din mână. Astfel de elevi, în ceasurile libere vor ști mai bine folosi timpul, căci în loc de a vagabunda încoace și încolo, în loc de a face o mulțime de blăstămății, vor lua cărțile din bibliotecă și se vor distrage ori singuratici ori mai mulți cu lectura acestor cărți.

Prin cetirea zilnică a frumoaselor lucruri de prin cărți, li-se va lumina mintea, li-se vor înmulți cunoștințele cu fel de fel de lucruri bune și folositoare. Ei vor pricepe îndată rostul și însemnătatea cărților, și când vor fi *mari*, vor fi convinși, că e cu mult mai bine a petrece timpul liber cu *cetirea cărților*, de cât să stea în *povești* fără leac de rost, să *joace cărți* sau *popice*, să se distragă cu *beătură*, eventual cu alte lucruri ne-*trebnice*.

Elevii aceștia, când vor fi mari, se vor convinge ușor, că e cu mult mai bine și mai înțelepțește să dai 600—700 lei la an pe gazete ori pe cărți, din cari omul învață o mulțime de lucruri bune și frumoase, de cât să dai banii ăștia pe *beătură* sau alte lucruri rele. Iată dară folosul cel mare al bibliotecilor școlare.

Tocmai de aceea trebuie ca ele să fie des întrebuințate de către elevii școlael. Acum dupăcum să știe multe școale de ale noastre au fost provăzute cu biblioteci din partea Ministerului. Bibliotecile aceste fie cât de modeste nu-i iertat să rămână zăvorite, ori să fie aruncate cine știe unde ca să le bată pravul, ci cărțile din bibliotecile aceste trebuiesc încontinuu distribuite pe la elevi ca să le cetească. Cu cât cărțile aceste vor circula mai des din mâna unui elev într'al altuia, cu atât vor produce mai bine efectul dorit.

Invățătorul să pună deci preț pe biblioteca școlară, îndemnând mereu pe elevii săi ca să cetească cărțile din ea. Să nu pregeteze a sacrifica zece-cinsprezece minute cu distribuirea cărților la elevi afară de orele oficiale, iar la vre-o oră de Limba română să facă o mică examinare cu elevii asupra celor cetite din cărțile bibliotecii școlare. In felul acesta trebuie să se procedeze cu biblioteca școlară, iar nu să se țină departe de elevi.

Pe lângă aceste învățătorul harnic și conștient își va da toată silința, ca să îmbogățească biblioteca școlară cu noi și noi cărți bune și interesante pentru elevii săi. Învățătorul insuflă de cauza acestui lucru însemnat, va afla ușor mijloacele, prin cari va putea ajunge la banii de lipsă, cu cari să-și poată cumpăra cărțile pentru biblioteca școlară. Astfel el va putea să aranjeze una sau două producțiuni cu elevii școlăii sau cu finerimea adultă, și venitul curat să-l destineze pentru înmulțirea bibliotecii școlare. Mai poate întreprinde spre acest scop și o mică colecție între oamenii mai cu stare din comună și va ajunge și pe calea aceasta la ținta dorită.

Marian Sasu.

La 1 Decembrie.

În calendarul de glorie al neamului meu, a fost înscrisă cu litere din sângele martirilor ziua de întâiu Decembrie.

În istoria vitejiilor neamului nostru, cu slove de aur înscrisu-s'a ziua învierii și la cununa de lauri a libertății în această zi s'a cusut o ramură, pentru noi cea mai strălucitoare.

Pe timpul cetății românismului în această zi s'a înălțat drapelul biruinții; în aureola unei împărății cerești și în această zi a răsărit soarele nădejdilor cu mantia strălucitoare a regelui învingător!

Apostolii și martirii, încinși și sugrumați în lanțurile vitregiei; vor privi înfiorați din ceriuri la sărbătoarea noastră și vor plânge cu lacrimi de bucurie învingerea dreptății.

De s'ar deschide mormintele lor astăzi; am îmbrățișa scheletele ce-au suferit sclăvia și i-am chema cu innuri de înălțare la sărbătoarea învierii.

Paginile sfinte din epopeea neamului meu, le-au alcătuit — nu noi — ci ei; acei ce nu mai sunt.

Nu ziua de azi e mare! este mare aureola acestei zile făurită din sfântul lor sânge.

Sărbătorim astăzi învierea morților; fiindcă moartea a răsplătit sclăvia.

Să ne audă acum eroii din mormintele lor! n'aveți teamă că-i treziți să plângă, ori să moară a doua oră; amintirea lor, aducă sufletele sfinte în mijlocul nostru.

Daeă ei nu mai sunt; noi dela ei am învățat să murim, de va cere patria, vom merge și noi la luptă, vom scărda și noi în sânge păgân sabia strămoșilor noștri și vom picura cu sângele nostru câmpiile ce-atâta vreme fost-au leagăn al blestemului și peirii.

România, țara mea, mândră crăeasă; mai frumoasă ca oricare alta din lume; tu ai fost până atunci orfană, fără altar și casă de'nchinări; de-acum ai și tu un Dumnezeu și o Zeiță cu sabie de foc; iubirea noastră a celor ce ție ne închinăm.

Cei ce m'au trimis jură să fie de-acum, cei mai credincioși paznici a sfintelor tale hotare și smeriți sărută cenușa jertfelor din altarul templului tău.

Țara mea, îmbracă haină de sărbătoare; întâiu Decembrie azi e; imnul de slăvire ascultă-l e cântecul măritei învieri!

Nume sfânt și soare strălucitor; minune și biruință; când din cetatea lui Mihaiu strigățul: „Libertate“ s'a înălțat până sus la porțile ceriului și ceriul ne-a ascultat rugăciunea când am jurat pe crucea Dumnezeirii; „Unire“ și „Sfărîmarea lanțurilor“!

Ioan Rațiu.

BCU Cluj / Centru ersity Library Cluj

Ce scop are pedagogia între alte științe și cum se împarte ea.

În totdeauna când vrei să pleci spre a vizita o țară nouă, dacă procedezi metodic și dacă știi să profiți de orice paș al experienței, nu te duci direct fără nicio pregătire sufletească în plin necunoscut, ci mai întâi îți faci o idee generală despre ținta călătoriei tale. Cercetezi pe o hartă locul ei între alte țări, întinderea și poziția ei geografică; consulți orientări sumare într'un ghid necunoscut despre populația ei, despre frumusețile ei naturale și despre toate lucrurile de prin orașe, cari-s demne de văzut. În felul acesta îți croiești cadrul general în care vei induce observațiile proprii de detalii, reflecțiile, notele și impresiile câștigate din cunoașterea directă a lucrurilor și a oamenilor, a tezaurilor, materiilor, culturale, estetice și economice ale acelei țări. Tot astfel procedezi și când începi o știință nouă. Trebuie ca să te prepari de călătorie într'o țară a spiritului. Cauți pe globul intelectual al științelor să te orientezi în privința delimitării, în care se găsește cuprinsă acea știință și-ți faci o idee generală asupra raporturilor ei cu științele învecinate. Și printr'o scurtă schiță te orientezi asupra cuprinsului, asupra întinderii diviziunilor ei mai principale, asupra originii, importanței și folo-

sului ei în genere. Așa dar este bine ca locul pedagogiei să-l căutăm pe harta generală a științelor și să-i determinăm întinderea și diviziunile ei, mai înainte de a pătrunde în amănunțimile cuprinsului.

Acum se naște întrebarea: Cum căutăm noi o știință în sistemul intelectual al științelor? Răspund. Ne trebuie mai întâi îndeplinită o condiție prealabilă: să-i cunoaștem obiectul. Dacă avem în spiritul nostru noțiunea exactă a ființei ei, ne putem îndrepta sigur spre regiunea în care se găsește și o putem descoperii în întinderea ei reală.

Pedagogia este știința educației omului. Știm dar unde vom găsi-o. Ne vom îndrepta mintea spre regiunea aceea a globului științific, care cuprinde științele ce se ocupă cu omul. Ne vom afla în regiunea complexă a științelor, cari tratează despre suflet și despre corp-omul fiind, după concepția obișnuită o ființă compusă din suflet și corp. Avem astfel de căutat știința educației în direcția domeniului întins al psihologiei, pe deoparte și al fiziologiei pe de alta, adică al științei ce cârmuește fenomenele vieții sufletești și al științei ce cârmuește fenomenele vieții fizice a omului.

Deci pedagogia va trebui să se afle în strânsă legătură și cu psihologia și cu fiziologia.

Limitarea ei însă n'ar fi complexă numai cu atât. Fiziologia și psihologia studiază numai natura omenească, așa cum se găsește după legile alcătuirii fizice și sufletești. Știința educației are însă o pretenție mai mare. Ea caută să formeze omul, plecând dela realitatea existentă și căutând să-l ducă mai sus în dezvoltarea lui sufletească întemeiată pe legile fiziologice și psihologice. Pedagogie deci caută să dea o formă superioară ființei omenești.

Atunci o întrebare firească trebuie să ne punem: normele după care caută perfecționarea ființei omenești, de unde se iau, cum se stabilesc?

Găsim că pedagogia din acest punct de vedere stă în legătură cu filozofia practică; cu acea ramură a reflexiunilor spiritului omnesc, care tinde să precizeze idealurile, aspirațiile, tendințele normele, superioare ale vieții. Pedagogia se va limita prin urmare de o parte cu științele teoretice, cari studiază sufletul și corpul: de alte parte cu etica sau cu acea parte a filozofiei, care arată omului: Ceeace trebuie să fie, spre deosebire de ceea ce este.

Obiectul pedagogiei cuprinde așa dar aceste două mari probleme: a studia ceea ce este omul și a determina și îndeplini ceea ce trebuie să fie. Dar „Ceeace este“ e domeniul întins al cercetărilor teoretice; iar „Ceeace trebuie să fie“ alcătuește regiunea înaltă a cercetărilor etice și pedagogia, care se reazimă și pe una și pe alta unindule, să poate considera ca o sinteză a amândorura. Și nu e numai o sinteză ci în acelaș timp și un

criteriu, un mijloc de control al adevărului amândorura. Căci dacă este permis spiritului omenesc să se rătăcească în ipoteze amăgi-toare și afirmații arbitrare, când rămâne în pură speculație ace-astă concepție primejdioasă, devine absolut în admisibilă, când cercetăm și voim să stabilim ceace este și ceace trebuie să fie cu intenția de a lucra pe baza lor și de a influența realitatea lucrurilor. Atunci greșala și nesiguranța e periculoasă de aceea spiritul se încordează ca să recunoască și să-l înlăture. Când ai de îndeplinit o operă practică trebuie neapărat să știi pozitiv și sigur, cari sunt legile și regulile de respectat și ce trebuie se faci, ce formă să dai naturii în acord cu idealul urmărit ; trebuie să ai un răspuns sigur, clar și precis, atât în ce privește ordinea teoretică a studiului, cât și ce practică. În dibueli nesigure nu e îngăduit să rătăcească un pedagog conștient de menirea lui. La criteriul riguros al practicității imediate, impus de știința educației, se supune atunci și filozofia teoretică și cea practică. Din amândouă se alege cu îngrijire numai cunoștințele sigure și pozitive, numai ceace se cristalizează într'un sistem neindios al cugetării omenești.

Alexandru Popescu inv. preot.
Roșia Montană.

(Va urma.)

○○○○○○

Dela Asociația învățătorilor.

Salariul învățătorilor.

Dintre toate categoriile de salariați publici, învățătorii dela sate și orașe sunt cei mai oproșiți, fiind plătiți chiar și la acordarea sporurilor de până acum, cari lor nu li s'au calculat la salariile de bază, și li s'au dat așa ca la niște nepuși la socoteală, sume derizorii din ce-a mai rămas din suma globală, după ce li s'au dat celorlalți salariați sporul calculat onest, pe cota de spor stabilită. Ba unor categorii de învățători nu li s'a dat chiar nimic, de pildă din sporul „Lalescu”. Și astfel învățătorii în genere primesc cu mult mai puțin de cât alți funcționari cu aceleași salarii de bază și în revoltătoare proporție cu indicele de scumpete, singurul criteriu de salarizare într'un stat civilizată, față de slujitorii săi.

E destul să se știe că sunt învățători *titulari*, cari primesc pe luna 1600 lei, iar cei cu cinci gradații (salariul cel mai mare) și cu peste 25 ani de „apostolat” (porecla în ironie) primesc, la sate circa 2600 lei; la orașele mari circa 4800 lei iar cei din orașele mai mici cam 3000 lei —, pentruca să se vază ce considerație se dă învățământului poporului, și de ce acest învățământ — mai ales la sate — este în plin progres de descompunere.

În schimb însă, poate să se facă prea multe cheltueli de prisos între altele și cu întreținerea unui personal de control prea numeros — recrutat, se știe cum — cu atribuții create adesea pentru persoane, și care dacă nu strică nici nu poate îndrepta o stare de lucruri organic și de la temelie ticăloșită.

Cu tot controlul — presupunând că s'ar face conștiencios *obiectiv* cu competența și autoritatea morală — cu flămânzi și cu despuiati — excenptând mulțimea nepregătiților introduși dela o vreme — nu se poate obține progres mulțumitor mai ales în învățământ, unde elementul de temei este pregătirea profesională, întreagă și mereu reimprospătată dacă nu sporită puterea de muncă și buna dispoziție sufletească, entuziasmul celor ce profesază pe catedră.

Toate congresele învățătoarești de după război ca și de anul acesta, au arătat dezastrul către care merge școala și sigur școala primară cu învățători plătiți cu salarii de mizerie cari-i umilesc și-i revoltă, când toți din iurul lor au venituri în raport cu indicele de scumpete și pot trăi măcar satisfăcător, iar alții realizează chiar averi — unele fabuloase — din avutul statului sau *din ce mai iese pe lângă leafă*.

Pentrucă învățătorilor nu le mai iese nimic pe lângă leafă iar în mizerie nu mai trebuie să fie lăsați s'a cerut mereu și cerem și-acum să fie plătiți cu salariile din 1916 rectificate în 1919 multiplicare cu indicile de scumpete al timpului iar pensiile să fie egale cu salariul gradului respectiv din activitate, pentruca perspectiva viitorului să nu fie încă o cauză de descurajare și îndepărtare a elementelor bune din învățământ și pentrucă așa cere echitatea.

Adresăm această cerere pe această cale — guvernului parlamentului și opiniei publice în speranță că se va sesiza de cei în drept importanța ei care trece de interesul de viețuire omenească pentru învățători; ce privește în primul rând, consolidarea statului nostru de curând incheșat, cari trebuie să se sprijine pe o profundă și solidă cultură dată maselor populare.

În tot cazul noi ne vom fi făcut și de astădată datoria către noi și către țară, iar cei cari conduc destinele neamului vor avea să cugete și să avizeze.

Președinte (ss) *V. Păunescu*.

Secr. Gen. (ss) *V. P. Dumitrescu*.

Cărți și reviste.

- * „*Revista Gen a Învățămantului*“ No. 9. Noemvrie
  - * „*Școala și Familia*“ revistă pedagogică-socială. Anul I-No. 1. Decemvrie 1925. Apare lunar în Ghimeș-Făget, Jud. Ciuc. Abonamentul 60 lei anual.
  - * „*Gazeta Școlael*“ No. 9—12. Craiova, Noemvrie—Decemvrie 1925.
  - * „*Voința Școlael*“ No. 14. Cernăuți, 29 Noemvrie 1925.
  - * „*Infrățirea Românească*“ No. 3. Cluj, 1 Decemvrie 1925.
- Asupra unor articole din aceste reviste probabil vom reveni în numerele viitoare.

ȘTIRI.

* *Domnii secretari ai comitetelor școlare sunt rugați cu insistență să binevoiască a interveni personal pe lângă comitele respective stăruind ca aceste să ne trimită odată restanța abonamentului la revistă. Numai dâșii ne pot ajuta ca să ne încassăm sumele cele multe cu cari ne datorează aceste comite.*

* Măreața zi istorică de 1 Decembrie s'a sărbătorit aci cu tot fostul cuvenit. Dimineața la orele 10:30 s'a oficiat câte un „Tedeum” în ambele biserici românești, de față fiind autoritățile civile, militare și tinerimea școlară. După serviciul divin la orele 11 a. m. s'a ținut un frumos festival în sala cea mare a Palatului administrativ, iar seară a avut loc o producțiune teatrală aranjată de elevii liceului „Titu Maiorescu” din localitate sub conducerea harnicului profesor

I. Șalanțiu. S'a jucat cu mare succes „Heidelbergul de altădată”, piesă teatrală în 5 acte de W. Meyer-Förster.

* În 13 l. c. orele 6 seara va avea loc a două conferință culturală aranjată de „Astra” cu concursul „Extensiunei universitare” din Cluj. Va conferenția dl profesor universitar V. Drăganu despre „Mihail Faliciu în Aiud”. Conferințele se țin în localul Casinei Române; intrarea gratuită.

* *Domnii învățători, cari au primit spre desfacere broșura „Beția e cel mai mare rău” sunt rugați ca să ne trimită sumele încassate.*

* Cooperativa avizează pe dnii învățători, că numai poate să le trimită Cartea de cetire p. cl V. de Sadoveanu-Pelrescu, fiind epuizată complet. Cei ce au lipsă pot cere dela Cooperativă ca să le trimită o astfel de carte de alți autori.

Poșta Redacției: Dlui M. I. în C. Articolul trimis se va publica în numărul viitor. Poezia „Adio, mamă” nu e publicabilă.

Poșta Administrației: Dlui P. V. în P. Confirmăm primirea alor 200 lei pentru biletele Presei Române.

Dș. E. C. în M. Vă mulțumim pentru dragostea ce ne-o arătați. Nici noi n'am voi să rupem dintr'odată toate legăturile cu învățătorimea ce trece la alte județe. Ca abonați la „Amicul Școlael” vom putea sta și pe mai departe în contact unii cu alții. Revista vom expedia tuturor solicitatorilor.

Elevii noștri.

Învățătorul: Câte persoane avem în gramatică, Popescule?

Elevul: Trei.

Învățătorul: Bine, care-s acele?

Elevul (distrat): Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.